

Republika e Kosovës
Republika Kosova - Republic of Kosovo

ZYRA E RREGULLATORIT PËR ENERGJI
REGULATORNI URED ZA ENERGIJU
ENERGY REGULATORY OFFICE

Konsultativni izveštaj o maksimalno dozvoljenim prihodima

Snabdevač univerzalnom uslugom

Relevantna tarifna godina 2018.

IZJAVA

Ovaj konsultativni izveštaj je pripremljen od strane RUE-a radi informisanja interesnih strana.
Izveštaj ne predstavlja bilo koju odluku RUE-a i ne treba se smatrati takvim.

13. septembar 2018. godine

Sadržaj

Uvod.....	3
1 Bilans električne energije za 2018. godinu	4
2 Maloprodajni troškovi – kupovina energije	5
3 Usklađivanja za 2016. i 2017. godine	6
3.1 Usklađivanja prihoda za 2016. godinu	6
3.2 Usklađivanja prihoda za 2017. godinu	6
4 Troškovi koji se prenose.....	8
5 Maloprodajni troškovi snabdevača.....	8
MAKSIMALNI DOZVOLJENI PRIHODI	9

Uvod

Regulatorni ured za energiju (RUE) sprovodi proces periodičnog pregleda za drugi regulatorni period za Operatera prenosnog sistema i tržišta OPS/OT (KOSTT) i Operatera distributivnog sistema ODS (KEDS). Ovaj proces podrazumeva predviđanje komponenata troškova za ove licencirane za period 2018-2022. Ovi troškovi koji su poznati kao prenosivi troškovi su osnova za određivanje prihoda, odnosno tarifa Snabdevača univerzalnom uslugom (SUU) - KESCO.

Za razliku od prethodnih pregleda tokom procesa određivanja dozvoljenih prihoda snabdevača, RUE je uzeo u obzir i troškove snabdevanja električnom energijom iz javnog generatora KEK, obzirom da e prihodi i tarife Javnog generatora KEK ne odobravaju od strane RUE nakon stupanja na snagu trećeg paketa zakona.

Ovaj konsultativni izveštaj predstavlja procenu RUE- za predlog o maksimalnim dozvoljenim prihodima (MDP) za snabdevača univerzalne usluge (SUU) za relevantnu tarifnu 2018. godinu. Zbog neuspeha u postizanju sporazuma za snabdevanje električnom energijom između KEK AD. i KESCO, RUE je odobrio maksimalno dozvoljene prihode za KESCO za 2017. godinu, ali je odobrio samo tarife na malo, odnosno novu tarifnu strukturu, zasnovano na prosečne tarife odobrene za 2016. godinu. Ovo ne-odobrenje MDP za KESCO za 2017. godinu znači da i neophodna usklađivanja za 2016. godinu nisu odobrena. Da bi se pokrila ova praznina (usklađivanje 2016. godine), RUE je dana 12. maj 2017. godine obavestio KESCO da pored usklađivanja 2017. godine, tokom određivanja MDR-a 2018. godine će se obuhvatiti i usklađivanja 2016. godine.

Komentari za ovaj konsultativni izveštaj se mogu dostaviti u elektronskom obliku putem e-maila na ero.pricing-tariffs@ero-ks.org ili da se dostave u štampanom obliku na sledećoj adresi:

Regulatorni ured za energiju
Odeljenje za tarife i cene
Ul. Dervish Rozhaja br. 12
Priština, 10000, Kosovo

Poslednji datum za komentare je 27. septembar 2018. godine.

Nakon razmatranja primljenih komentara, RUE će objaviti **Konačni izveštaj zajedno sa odgovorima na komentare.**

1 Bilans električne energije za 2018. godinu

Bilans električne energije koji je projektovan za Snabdevača univerzalnom uslugom nastaje kao rezultat revidiranog nacionalnog bilansa, nakon komentara dobijenih od strane RUE-a. Pri utvrđivanju prihoda SUU-a uzet je u obzir bilans koji treba da odražava samo troškove snabdevanja električnom energijom za potrošače koji uživaju pravo na snabdevanje pod uslovima univerzalne usluge. U ovom pogledu, količine kupovine električne energije na veliko za SUU, su sledeće:

- Kupovina energije od strane KEK-a A.D;
- Kupovina energije od generatora koji su priključeni na nivo prenosa;
- Kupovina energije od generatora koji su priključeni na nivou distribucije; i
- Uvoz.

Količina energije za izvoz prilikom ove projekcije nije smatrana kao energija SUU-a, s obzirom da SUU treba da nominira samo potrebne količine za pokrivanje potrošnje potrošača sa univerzalnom uslugom. Ovom količinom energije treba upravljati relevantni proizvođač u skladu sa prioritetima dispečerske službe. U potrošnji potrošača sa univerzalnom uslugom obuhvaćene su sve kategorije potrošača osim potrošača koji su priključeni na nivou prenosa. U sledećoj tabeli prikazani su izvori snabdevanja za pokrivanje zahteva potrošača SUU-a.

Tabela 1: Bilans električne energije za SUU

Kupovina energije	GWh
Isporučene količine od KEK-a	2,968
Gazivoda i drugi generatori na nivou OPS-a	200
Generatori na nivou ODS-a	105
Uvoz	150.0
Ukupno isporučene količine	3,423
Potrošnja prema kategorijama potrošača SUU	
Potrošači 35 kV	41
Potrošači 10 kV	311
Potrošači 0.4 kV	3,071
Ukupna potrošnja potrošača SUU-a	3,423

Kao što se može videti iz tabele, količina energije koja je planirana za potrošnju od strane potrošača sa pravom na univerzalnu uslugu je jednaka sa količinama koja se pokrivaju od različitih izvora snabdevanja.

Napomena: Potreba količina za snabdevanje od strane KEK-a A.D. obračunata je kao razlika između ukupne količine i drugih izvora snabdevanja, imajući u vidu da su ovi izvori snabdevanja obnovljivi izvori energije i imaju prioritet prilikom isporuke.

Pokrivanje gubitaka u prenosnom i distributivnom sistemu predstavlja odgovornost operatera relevantnih mreža i oni nisu prikazani u ovoj tabeli. Oni su razmatrani u Konsultativnom izveštaju o MAR-u OPS/OT-a i ODS-a.

2 Maloprodajni troškovi – kupovina energije

Nakon utvrđivanja potrebnih količina za snabdevanje u cilju pokrivanja potražnje potrošača SUU-a, treba vršiti i obračun troškova za kupovinu energije na veleprodajno tržište. U skladu sa Pravilom o prihodima SUU-a, Snabdevač univerzalnom uslugom je dužan da obezbeđuje električnu energiju na transparentan, konkurentan i efikasan način. Snabdevač univerzalnom uslugom treba demonstrirati da su opravdane projektovane cene električne energije koje će biti nabavljene.

Tokom procesa pregovaranja o ugovorima o kupovini energije SUU-a iz domaće proizvodnje, treba imati u vidu činjenicu da su projektovane cene u skladu sa istorijskim cenama i projektovanim cenama za veleprodajno tržište Kosova.

Veleprodajne troškove energije ($WHPC_t$) treba obračunati prema formuli:

$$WHPC_t = (GENC_t + IMPC_t + IMBC_t * IMBF_t) * (1 + RETM_t)$$

Gde su:

$GENC_t$ Dozvoljeni troškovi za kupovinu energije iz domaćih generatora u relevantnoj godini t

$IMPC_t$ Dozvoljeni troškovi za energiju iz uvoza u relevantnoj godini t

$IMBC_t$ Neto troškovi neravnoteže u relevantnoj godini t

$IMBF_t$ Faktor podele neravnoteže u relevantnoj godini t

$RETM_t$ Maloprodajna marža u relevantnoj godini t

S obzirom da tokom 2017. godine neto troškovi neravnoteže nakon programa nadoknade rezultiraju neto pozitivni, oni će biti usklađeni u utvrđivanju prihoda u 2018. godini. U projekciji troškova za kupovinu energije za 2018. godine, RUE ne planira bilo kakve troškove ili prihode (pro-ante) iz neravnoteže. U slučaju realizacije troškova ili prihoda tokom 2018. godine, RUE tretiraće ih u 2019. godini (ex-post).

Zbir veleprodajnih troškova koji su projektovani za 2018. godinu, prikazan je u sledećoj tabeli:

Tabela 2: Kupovina energije

Troškovi za kupovinu energije	GWh	€/MWh	€'000
Isporučene količine od KEK-a	2,868	29.00	83,180
Gazivoda i drugi generatori na nivou OPS-a	200	32.44	6,488
Generatori na nivou ODS-a	105	36.68	3,854
Uvoz	250.0	55.00	13,750
Troškovi neravnoteže		-	-
Faktor podele neravnoteže		-	-
Ukupno isporučene količine	3,423	32.28	107,272
Maloprodajna marža		3.00%	3,218
Ukupni troškovi za kupovinu energije			110,490

3 Usklađivanja za 2016. i 2017. godine

3.1 Usklađivanja prihoda za 2016. godinu

Usklađivanja za 2016. godinu je trebalo uraditi prilikom utvrđivanja dozvoljenih prihoda za SUU za 2017. godinu, međutim s obzirom da su za 2017. godinu SUU i KEK nisu uspjeli da zaključe sporazum o kupoprodaji energije, kao rezultat i usklađivanja za 2016. godinu nisu mogle da se primene. U cilju da ovo neodobranje MAR-a ne rezultira obustavom tarifa, koja bi uticala na eventualne probleme u čitavom energetske sektoru, RUE je napravio neophodno rešenje kako bi se usvojene prosečne tarife primenjivale u 2017. godini u skladu sa novom strukturnom tarifom.

Na osnovu gore navedenog za utvrđivanje dozvoljenih prihoda za 2018. godinu za SUU, osim usklađivanja za 2016. godinu treba primeniti i usklađivanja za 2017. godinu kao redovna godišnja usklađivanja. U sledećoj tabeli prikazani su podaci o ovim usklađivanjima:

Tabela 3: Usklađivanja za 2016. godinu

Linija	Jedinica	mil €
a) Dozvoljeni veleprodajni troškovi	mil €	167.01
b) Realizovani veleprodajni troškovi	mil €	156.01
b-a Usklađivanja veleprodajnih troškova	mil €	-11.01
Kamatna stopa	%	7.51
Troškovi za kamatnu stopu	mil €	0.83
Korektivni faktor prihoda – SUU	mil €	5.39
Korektivni faktor prihoda – ODS	mil €	3.93
Korektivni faktor prihoda - OPS	mil €	1.00
Ukupno	mil €	-1.52

3.2 Usklađivanja prihoda za 2017. godinu

Za vršenje usklađivanja za 2017. godinu koje će biti primenjene prilikom utvrđivanja MAR-a SUU-a za 2018. godinu, prvobitno treba uraditi procenu trenutnih troškova za snabdevanja električnom energijom za potrošače SUU-a. Razlika između realizovanih troškova i prihoda od fakturisanja biće prilagođeni prilikom utvrđivanja prihoda za 2018. godinu.

Razlika između procenjenih troškova od strane RUE-a za 2017. godinu i realizovanih prihoda od strane SUU-a tokom istog perioda izračunata je prema sledećoj formuli:

$$ADJ_t = (AAC_{at-1} - ARR_{t-1}) * (1 + I_t)$$

Gde su:

AAC_{at-1} *Aktuelni dozvoljeni troškovi SUU-a za relevantnu godinu*

ARR_{t-1}

Aktuelni regulisani prihodi tokom relevantne godine t-1

I_t

Kamatna stopa za relevantnu godinu t, koja se izračunava na osnovu EURIBOR-a plus 5%, gde S predstavlja utvrđeni iznos od strane RUE-a prilikom periodičnih izveštaja koji odražava isplativu premiju od strane licenciranog subjekta za kratkoročne kredite.

Iznos usklađivanja za 2017. godinu, nakon primene kamatne stope, je – 16.6 miliona evra.

Tabela 4: Usklađivanja za 2017. godinu

MAR Snabdevača univerzalnom uslugom	Jedinica	2017
Parametri indeksiranja		
Kamatna stopa I_t	%	7.4%
Maloprodajni troškovi snabdevača		
$OPEX - OPMC_t = OPMC_{t-1} * (1 + CPI_{t-1}) * (1 - E_t) * (1 - P_t)$	€m	5.8
Amortizacija - $DEPC_t = DEPC_{t-1} * (1 + CPI_{t-1}) * (1 - P_t)$	€m	0.4
Troškovi koji se prenose		
Troškovi OPS-a	€m	19.0
Troškovi ODS-a	€m	76.1
Obrtni kapital (WCLCt)		
$WCLC = (1 / 12) * I_t * (RETR_t + WHPC_t + PSTC_t - NTFR_t)$	€m	1.4
Troškovi za kupovinu energije		
Veleprodajni troškovi za kupovinu energije	€m	127.2
Taksa za licencu		
Taksa za licencu	€m	0.1
Loš dug (BDTA)		
BDTA	%	4%
BDTA	€m	9.6
Usklađivanja prihoda za SUU		
MAR Snabdevača AAC_{at-1}	€m	239.5
Aktuelni prihodi od naplate ARR_{t-1}	€m	256.1
Usklađivanja prihoda ADJ_t (uključujući kamatnu stopu)	€m	-17.8

4 Troškovi koji se prenose

Troškovi SUU-a koji se prenose predstavljaju troškove koji zavise od procene za MAR drugih kompanija koje su regulisane za regulativni period 2018-2022. Ovi troškovi uključuju troškove KOSTT-a i KEDS-a (PSTCt), i neke druge troškove koji su van kontrole SUU-a. U ovom izveštaju troškovi koji se prenose za KOSTT i KEDS uzeti su od konsultativnih izveštaja koji su objavljeni 24. avgusta 2018. godine. Troškovi koji se prenose za KOSTT iznose 33.6 mil €, međutim obaveze SUU-a prema KOSTT-u uključujući i fond za obnovljive izvore, iznose 25.3 mil €, dok troškovi koji se prenose za KEDS iznose 80.9 mil €.

5 Maloprodajni troškovi snabdevača

Dozvoljeni maloprodajni troškovi izračunaju se kao iznos dozvoljenih radnih troškova i održavanja (OPMct), amortizacije (DEPct) i licence (LCICt). Predloženi maloprodajni troškovi za SUU za 2018. godinu koristili su kao polaznu tačku dozvoljene troškove u 2016. godini i indeksirane za faktor efikasnosti za 2016. godinu (ili kao početni iznos za 2018. godinu su operativni troškovi za 2017. godinu). Iznos troškova na maloprodaji za SUU za 2018. godinu je predviđen da bude 6.3 mil €. Druge komponente troškova maloprodaje, kao što su maloprodajna marža, loš dug ili obrtni kapital obračunati su na osnovu utvrđenih formula u Pravilu za prihode SUU-a. Kao ulazni parametri za SUU korišćeni su postojeći parametri, a ovi parametri će ostati isti do njihovog sledećeg razmatranja u skladu sa periodom uspostavljanja obaveze javne usluge.

MAKSIMALNI DOZVOLJENI PRIHODI

Predloženi MAR za SUU za 2018. godinu iznosi 215 miliona €, koji predstavlja iznos koji će biti pokriven od regulisanih tarifa maloprodaje. Detalji predloženog MAR-a prikazani su u sledećoj tabeli:

Tabela 5 Predloženi MAR za 2018. godinu

MAR Snabdevača univerzalnom uslugom	Jedinica	2018
Parametri indeksiranja		
Kamatna stopa I_t	%	7.4%
Maloprodajni troškovi snabdevača		
$OPEX - OPMC_t = OPMC_{t-1} * (1 + CPI_{t-1}) * (1 - E_t) * (1 - P_t)$	€m	5.9
Amortizacija - $DEPC_t = DEPC_{t-1} * (1 + CPI_{t-1}) * (1 - P_t)$	€m	0.4
Troškovi koji se prenose		
Troškovi OPS-a	€m	20.5
Troškovi ODS-a (Uključujući troškove koji se prenose OST/OT)	€m	80.9
Troškovi za fond OIE-a	€m	5.03
Obrtni kapital (WCLC _t)		
$WCLC = (1 / 12) * I_t * (RETR_t + WHPC_t + PSTC_t - NTFR_t)$	€m	1.3
Troškovi za kupovinu energije		
Veleprodajni troškovi za kupovinu energije	€m	110.5
Taksa za licencu		
Taksa za licencu	€m	0.0
Loš dug (BDTA)		
BDTA	%	4%
BDTA	€m	8.6
Usklađivanje prihoda za SUU		
Usklađivanja za 2016. godinu	€m	-1.52
Usklađivanja za 2017. godinu	€m	-17.8
Maksimalno dozvoljeni prihodi	€m	213.9

Prihodi nakon primene postojećih tarifa rezultuju na 224 mil € koji predstavlja zahtev za smanjenje troškova za oko 10 mil €. Ovo smanjenje može se pripisati:

- Neuključivanju troškova nefakturisane energije za snabdevanje na severu Kosova;
- Povećanju prihoda u 2017. godini od fakturisanja nakon primene nove tarifne strukture;
- Smanjenju prihoda od strane KEK-a prema KOSTT-u;
- Kao rezultat nižih troškova kupovine na veliko, imamo i smanjenje komponenta maloprodajnih troškova koji nastaju od njih, kao što su: maloprodajna marža, obrtni kapital i loš dug.